

V JEDNOTĚ JE SÍLA – Aktivně proti pravicovému extrémizmu

(CZ: V JEDNOTĚ JE SÍLA – Aktivně proti pravicovému extrémizmu

SK: V JEDNOTE JE SILA – Aktivne proti pravicovému extrémizmu)

Tento text má aktivizovat mladé lidi, občanské aktivisty, novináře, pedagogy a všechny další, aby se připojili k akcím proti intoleranci a pravicovému extrémizmu během celoevropské kampaně „9. listopad – Mezinárodní den proti fašizmu a antisemitizmu“ – v jednotě je síla!

OČ V TÉTO KAMPANI JDE?

9. listopad 1938, pogrom „Křišťálová noc“, byl prvním krokem k vyvraždění židovských Evropanů nacisty. Dnes je brán jako symbolický počátek holokaustu, politiky systematického vyvražďování milionů lidí. Připomíná nám, že takové příšernosti nezačaly deportacemi a koncentračními tábory, ale postupovaly po krůčcích.

Sledujeme-li krajně pravicové tendence v moderní Evropě, musíme si uvědomit, že se historie obvykle opakuje a že holokaust proběhl s tichým srozuměním a podporou široké většiny společnosti. Nyní pravicový extremismus sílí na celém kontinentu. Zločiny z nenávisti se stávají běžnými fakty, krajně pravicové strany se dostávají do místních zastupitelstev i do národních parlamentů a xenofobní propaganda se stává ve společnosti legitimní. Uveďme několik příkladů z různých států, abychom ukázali trendy, jaké se najdou všude po Evropě, také v naší vlasti.

V Německu používají pravicoví extremisté novou taktiku, aby získali vliv v politice a veřejném životě. Krajně pravicová partaj NPD získala křesla ve dvou zemských sněmech – její strategií bylo neustále se ukazovat na veřejnosti, přebírat nová témata, původně středová či dokonce levicová, a soustředit síly do určitých okresech. Jejich otevřená spolupráce s neonacistickým hnutím přitahuje stále více lidí ke vstupu do strany. Tím se NPD podařilo během posledních deseti let zdvojnásobit členskou základnu. Němečtí pravicoví extremisté jsou dobře propojeni po Evropě, Česko nevyjímaje, jak z hlediska spolupráce politických stran, tak subkulturních akcí.

Na Slovensku je krajní pravice také na vzestupu jak početně, tak co se týče fyzických útoků proti Romům, Afričanům, imigrantům a alternativní mládeži. Krajně pravicové skupiny si osvojují nové strategie, jimiž se pokoušejí oslovit více příznivců hlavních proudů politiky. Hnutí se transformuje z nacisticko-skinheadského, aby se připodobnilo k českým hnutím a organizacím jako Národní odpor, které má pobočky na Slovensku. Kromě neonacistické scény funguje i silná ultranacionalistická/neofašistická scéna, jež staví na glorifikaci klerofašistického Slovenského štátu z doby druhé světové války.

Také v Polsku vzrostl vliv krajně pravicových aktivistů do varovných rozměrů. Do předchozího Sejmu byly zvoleny dvě krajně pravicové strany, v nichž jsou bývalí členové neonacistického hnutí spojeného s radikálně národoveckými a nacistickými skupinami. Tyto skupiny jsou stále odpovědné za zločiny z nenávisti a za nenávistné projevy. Seznam takzvaných „zrádců rasy“, připravený pravicovými extremisty, způsobil napadání „normálních“ lidí. Antisemitské „Radio Maryja“ má nyní široký vliv na politiku pravicových stran. Také neonacističtí fotbaloví chuligáni jsou odpovědní za dnešní situaci v Polsku, co se týče xenofobních útoků.

Od nástupu třetí Berlusconiho vlády zakouší **Itálie** skutečný stav ohrožení růstem neofašizmu a intolerance. V Římě 26. 5. 2008 zaútočilo fašistické komando 20 výrostků s členkami ozdobenými hákovými kříži na obchody z imigrantské komunity a poničilo je. Všichni členové italské vlády odmítli uznat spojitost mezi tímto útokem a nárůstem neofašistické politické ideologie.

Jak tyto příklady ukazují, situace v Evropě musí být považována za nesmírně závažnou. Fašismus a antisemitismus nejsou ideologicky legitimními názory, ale zločiny, jimiž je nutno čelit jasnou a přísnou legislativou, reálnými tresty a různými protiaktami občanské společnosti.

Máte-li chuť a kuráž rozvíjet společnost založenou na hodnotách lidských práv a důstojnosti, spojte síly a jedněte společně se stovkami skupin z celé Evropy v rámci kampaně UNITED!

UNITED WE ARE STRONG (V JEDNOTĚ JE SÍLA!)

ZÁKLADNÍ INFORMACE

9. 11. 1938 zahájilo nacistické Německo pogrom na Židy. Příslušníci oddílů SA a civilisté zničili přes 8000 židovských domů a obchodů, zapalovali synagogy, zavírali, zranili a zabíjeli Židy po celé zemi. Střeby z rozbitých oken a výloh pokrývající ulice mnoha německých měst byly inspirací k pojmenování „Křišťálová noc“, volným překladem Noc rozbitého skla.

Pogrom „Křišťálová noc“

Debata o přesném názvu, jenž by terminologicky správně popisoval, co se stalo 9. 11. 1938, je velmi intenzivní a zapojují se do ní vědci, politici a zástupci státní i nestátní sféry.

Termín *Kristallnacht*, doslova *Křišťálová noc*, se vztahuje ke spoustě rozbitých oken a výkladů židovských domů a obchodů během oné noci plné útoků. Ač není jasné, kdo tento termín původně zavedl pro popsání pogromů 9. listopadu 1938, nacisté si ho cynicky osvojili a používali v oficiální propagandě. Termín *Křišťálová noc* často vyvolává silnou opozici, neboť slovo křišťál se zdá cynicky posilovat stereotyp bohatství židovské komunity. Mnoho historiků preferuje výraz *Noc rozbitého skla*, který odstraňuje tuto stereotypní konotaci.

Avšak oné noci se nerozbíjelo jenom sklo. V noci 9. 11. 1938 a v následujících dnech byly na Židech páchany násilné činy, fyzické poškozování a obrovská brutalita. Takže nyní se hlavně v Německu obecně více prosazuje pochopení, že takzvaná *Křišťálová noc* byla pogromem.

V publikacích sítě UNITED používáme termín **pogrom „Křišťálová noc“**, obsahující jak překlad mezinárodně známého německého termínu daný do uvozovek, tak explicitní označení pogrom, které jasně ukazuje na zločiny spáchané nacisty.

Nyní jsou pravicoví extremisté opět na vzestupu po celé Evropě. Ačkoli se v každém evropském státě objevují v různých formách a akcích, existují i některé společné tendence:

Neonacisté jsou velmi dobře propojeni po celé Evropě.

Sítě pravicových extremistů vznikají formálními i neformálními způsoby a šíří svou ideologii po celé Evropě. Krajně pravicové skupiny a organizace z celé Evropy se sjíždějí na festivaly, účastní se demonstrací a formují politické struktury, jako je „Evropská národní fronta“, v níž je několik extrémně pravicových organizací. Ačkoli krajně pravicová frakce v Evropském parlamentu „Identita, tradice, suverenita“ přestala existovat koncem minulého roku, dá se čekat vznik nových extrémně pravicových aliancí před volbami do Evropského parlamentu v červnu 2009.

Pravicový extremismus infiltroval stranickou politiku a subkultury.

V mnoha evropských státech vedou krajně pravicové partaje volební kampaně, získávají parlamentní a dokonce vládní křesla. Nadto existuje obrovský finanční zisk z prodeje rasistické hudby, módy a časopisů. Neonacisté z různých států se pravidelně setkávají na festivalech a koncertech, čímž své ideologii dodávají evropský rozměr a lákají mladé lidi, aby do jejich hnutí vstoupili.

Počet zločinů z nenávisti zůstává po celé Evropě na vysoké úrovni.

Jak oficiální data, tak údaje nestátních neziskových organizací (NNO) odhalují enormní úroveň zločinů z nenávisti v Evropě. Španělská NNO Hnutí proti intoleranci napočítala kolem 4000 takových zločinů a incidentů ve Španělsku za rok 2007. Oficiální místa v Německu zjistila za minulý rok 1054 případů politicky motivovaného pravicového násilí, přičemž odhadovaný počet nehlášených případů je na mnohem vyšší úrovni. V Česku bylo v roce 2007 podle zprávy Ministerstva vnitra spácháno 196 extremistických trestných činů – na rozdíl od jiných evropských států však MV ČR ve svých zprávách nerozlišuje levicové od pravicových, neboť by se ukázalo, že levicově extremistické trestné činy téměř neexistují, aspoň podle rozsahu jejich popisu v téže zprávě.

Násilné nenávistné skupiny útočí na nové cílové skupiny ve zvyšující se míře.

Neonacisté a pravicoví extremisté zaměřují své násilné ataky na řadu různých zranitelných kolektivů včetně migrantů, homosexuálů, antirasistických aktivistů, bezdomovců a také těch mladistvých, kteří patří k nepravicovým subkulturám.

Pravicoví extremisté si osvojují mainstreamovou politiku.

Pravicoví extremisté přitahují sympatizanty tím, že zahrnují do své politické agendy řadu témat, kterými se zabývá hlavní proud a dokonce levicoví aktivisté.

Demokraté si osvojují pravicovou rétoriku.

Pravicově extremistické argumenty dorazily do demokratických politických stran a do médií. Populistické debaty o vlastenectví, které probíhají v Česku, na Slovensku i v jiných státech, dobře korespondují s argumenty krajní pravice. Jiným příkladem je nacistická demonstrace „Ruský pochod“, který se loni konal v různých městech Ruska. Jelikož i politici demokratických stran užívají tutéž rétoriku jako pravicoví extremisté, stal se tento pochod mezi Rusy docela populárním.

ZAPOJTE SE DO HNUTÍ!

Co můžete dělat VY

Celoevropskou kampaň 9. 11. organizuje síť UNITED jako připomenutí pogromu „Křišťálová noc“ a k obhajobě lidských práv proti nebezpečí antisemitizmu, fašizmu a pravicového extremismu.

Silnou stránkou této kampaně je, že různá evropská hnutí pořádají společné akce se společným tématem a sloganem. Používáme rozličné přístupy a metody, ale máme společnou vizi společnosti bez nenávisti a diskriminace, založené na lidských právech. Tento plakát je podpůrným prostředkem, který můžete použít při svých akcích v rámci kampaně. Můžete uspořádat nejrůznější akce, např. veřejné diskuse, setkání s pamětníky, demonstrace, vzpomínkové akce, konference, plakátovací a mediální aktivity, kulturní podniky a mnoho jiných. Pro určitou inspiraci a praktické návody si prosím přečtete reporty z minulých kampaní: jsou na www.unitedagainstracism.org pod odkazem „publications“.

Přidejte se ke kampani!

- ▽ Ujistěte se, že vaše akce bude zahrnuta do Evropského seznamu akcí! Informujte UNITED o své plánované akci (název, datum, téma, místo) a jménu, adrese a kontaktní osobě své organizace.
- ▽ Použijte tento plakát! Objednejte si max. 100 ks zdarma z kanceláře UNITED.

Plánování akce v rámci kampaně

- ▽ Mějte na paměti, že většina akcí je organizována nízkorozpočtově, takže „nejsou peníze“ nemusí znamenat „nebude akce“.
- ▽ Využijte náš informační leták „Get Active – Jak zorganizovat akci?“. Podívejte se na www.unitedagainstracism.org pod „publications“.

Praktické tipy

- ▽ Buďte v kontaktu s kanceláří UNITED v Praze, abyste svoje nové nápady šířili do celé sítě a poskytovali jí aktuální informace.
- ▽ Využijte prostředky, které už ve své organizaci máte.
- ▽ Promyslete si poselství, které chcete sdělit, a jaký výstup očekáváte (krátkodobý/dlouhodobý)?
- ▽ Poohlédněte se po partnerech a spojenečtvích – případně i mimo sféru neziskových organizací (školy, obce, komunitní či církevní skupiny).
- ▽ Zapojte co nejvíc lidí již do příprav (dobrovolníky, partnery) a rozdělte úkoly.

Čím vám může pomoci UNITED

- ▽ UNITED vydá zvláštní Kalendář akcí, které se uskuteční po celé Evropě. Ten vám pomůže navázat kontakty a generovat nápady. Je pravidelně aktualizován na naší webové stránce: www.unitedagainstracism.org pod „campaigns“.
- ▽ Zavolejte UNITED, nemůžete-li najít pro své akce partnera. Můžeme vědět o jiných NNO ve vašem okolí, které něco připravují.
- ▽ Vězte, že kampaňové materiály si můžete v kanceláři UNITED objednat zdarma!
- ▽ Pošleme tiskovou zprávu všem organizacím v síti UNITED a všem důležitým evropským tiskovým agenturám, novinám atd. Novináři, kteří chtějí znát více o konkrétních akcích, budou odkázáni na organizace, které je pořádají v místech. Po 9. listopadu vypracuje UNITED celoevropskou zprávu, v níž bude uvedeno co nejvíce akcí, které proběhly.

Čím můžete pomoci UNITED vy

- ▽ Ohlase nám svoje akce, pošlete nám pozvánky, letáky a plakáty před kampaní i po ní!
- ▽ Pošlete nám svoje kontakty na média!
- ▽ Pomožte nám, aby tisková zpráva byla co nejúplnější, posílejte nám novinové články, reportáže, fotografie atd. hned po uspořádání akce!

PŘÍKLADY DOBRÝCH AKCÍ

Vzestup pravicového extremismu v Evropě nás motivuje k tomu, abychom proti tomuto vzrůstajícímu nebezpečí něco dělali. Mnoho aktivistů a organizací vymyslelo a realizovalo řadu dobrých praktik pro boj s rasizmem, antisemitizmem a pravicovým extremismem. Zde máte trochu inspirace, co dělají jiné skupiny v rámci kampaně k 9. listopadu.

Národní parlament dětí a mládeže, Česko

Využívání již existujících struktur pro šíření osvěty o pravicovém extremismu je výborným nástrojem k tomu, abychom oslovili velký počet lidí. Participační struktury v Česku zahrnují děti a mládež od školních a městských parlamentů přes krajské až po Národní parlament dětí a mládeže. Kromě mladých lidí mohou oslovit i pedagogy a rodiče. K činnostem této extenzivní sítě patří debaty, tvorba videosnímků, letáků či workshopy, které se věnují dnešním problémům, jež mohou být spojeny i s pravicovým extremizmem. Letos byl k takové diskuzi pozván expert, dále pamětník holokaustu a mladý antifašista. Výsledkem by mohla být celonárodní kampaň proti rasismu a pravicovému extremismu v celé síti participačních struktur dětí a mládeže.

Další informace: <http://www.duha.cz>

Hudební kampaň, Polsko

Hudba je perfektním nástrojem pro všechny antifašistické kampaně spojené s připomínkou pogromu „Křišťálová noc“. Sdružení Nigdy więcej (Už nikdy) pořádá téměř každoročně koncerty v polských městech s pomocí místních NNO. Aktivisté kontaktují kapely a umělce, kteří se do daného města chystají. Akce může být naplánována současně s jinými událostmi chystanými na tentýž den, jako jsou promítání filmů či „politické kavárny“ v rámci festivalů či výstav. I s malým rozpočtem lze takové kulturní a hudební podniky organizovat. Uspořádání hudební akce zasáhne mnoho lidí, přinese spoustu pozornosti médií a posílí spolupráci s jinými skupinami. Sdružení Nigdy więcej připravilo během posledních let více než 50 takových akcí věnovaných vzpomínkám na Křišťálovou noc.

Další informace: <http://nigdywiecej.org>

DEFINICE

Antisemitizmus

Antisemitizmus znamená předsudky vůči Židům. Antisemité se mylně domnívají, že Židé se zásadně liší od jiných lidí. Věří, že Židé chtějí ovládnout svět a že se toho pokoušejí dosáhnout pomocí celosvětového spiknutí. K nejstrašnějšímu projevu antisemitizmu došlo po nástupu Hitlera k moci s nacistickou ideologií rasové čistoty. Miliony židů deportovaných ze všech zemí pod německou kontrolou zahynuly v koncentračních táborech za holokaustu. Antisemitizmus však nezačal ani neskončil holokaustem. Je hluboce zakořeněn v evropské kultuře a stále se projevuje.

Fašizmus

Fašizmus je násilné reakční krajně pravicové politické hnutí, které se projevuje až formou otevřeně teroristické diktatury. Ničí demokratické svobody a diskriminuje příslušníky specifických (etnických) menšin a lidi s odlišnými názory. Fašisté věří ve spravedlivé vládnutí silného muže místo parlamentní demokracie. Fašizmus staví na silném nacionalizmu, který se často zvrhává v rasismus. Během meziválečné éry a druhé světové války vládly mnoha evropským státům fašistické diktatury. Samotné slovo 'fašizmus' bylo raženo italskou Mussoliniho diktaturou.

Pravicový extremismus

Ideologie pravicového extremismu má kořeny v nacionalizmu a rasismu. Je ovládána myšlenkou, že etnická příslušnost k národu nebo rase má pro jednotlivce nejvyšší význam. Všechny ostatní hodnoty a zájmy, včetně občanských a lidských práv, jsou tomu podřízeny. Pravicoví extremisté propagují politický systém, v němž se stát a lidé slévají – coby přirozený pořádek věcí – do jedné entity, „etnické komunity“. Snaží se zrušit demokracii a tolerují násilí jako legitimní metodu dosažení politických cílů.

Zločiny z nenávisti, podněcování k nenávisti

Zločiny z nenávisti jsou trestné činy, jak proti osobám, tak proti majetku pro jejich skutečné nebo domnělé spojení se skupinou definovanou svou rasou, národním či etnickým původem, jazykem, barvou, náboženstvím, pohlavím, sexuální orientací, fyzickým či mentálním postižením, věkem, morálními či politickými názory nebo společensko-ekonomickou třídou, např. tělesnou výškou, hmotností či barvou vlasů. Jednou z forem zločinů z nenávisti je podněcování k nenávisti, což zahrnuje všechny druhy projevů propagujících násilné či předsudečné akce proti lidem kvůli jejich charakteristikám uvedeným výše, v Česku jen kvůli „národu, etnické skupině, rase, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob“ (§ 198a trestního zákona). Zahrnuje všechny druhy písemných, ústních a vizuálních projevů, také pomocí masových médií, internetu a na veřejnosti.

INTERNETOVÉ ZDROJE

Evropské zdroje

UNITED for Intercultural Action

www.unitedagainstracism.org

Časopis Searchlight

www.searchlightmagazine.com

Dům Anne Frankové Amsterdam

www.annefrank.org

Archiv evropského odporu

www.resistance-archive.org

Památník a museum Osvětim-Březinka

www.auschwitz-muzeum.oswiecim.pl

Další užitečné zdroje

Anti-Defamation League (Liga proti pomluvám)

www.adl.org

USA Muzeum a památník holokaustu

www.ushmm.org

Středisko pro novou komunitu

www.newcomm.org

Stephen Roth Institute

www.tau.ac.il/Anti-Semitism

Památník Jad Vašem

www.yadvashem.org

Chcete být aktivní v kampani?

Objednejte si plakáty zdarma (do 100 kusů) od kanceláře UNITED!